

กระทรวงแรงงาน

สำนักงานรัฐมนตรี

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงการคลัง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)

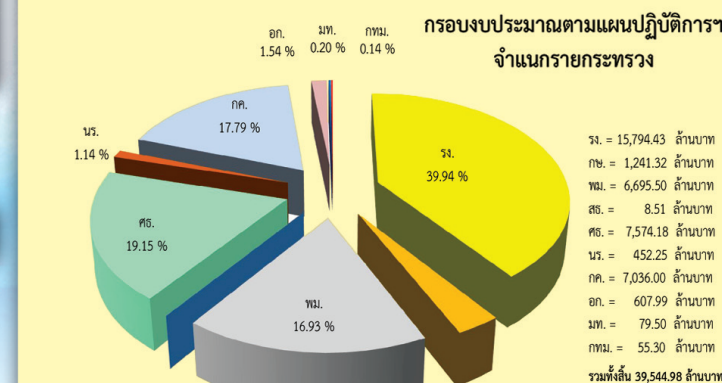
มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ (Homenet Thailand)

สรุปสาระสำคัญแผนปฏิบัติการส่งเสริม คู่ครองและพัฒนาแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555 - 2559 (ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555 - 2559)

คณะกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ
(นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน)

วิสัยทัศน์ : แรงงานนอกระบบได้รับการคุ้มครอง มีหลักประกันทางสังคมนำสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

- จำนวน 9 กระทรวง 20 หน่วยงาน
- 82 โครงการ/กิจกรรม ครอบคลุมประมาณ 39,544.98 ล้านบาท
- แรงงานนอกระบบได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 18.18 ล้านคน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ขยายขอบเขตการคุ้มครองและสร้างหลักประกันความมั่นคงทางสังคม

- 36 โครงการ/กิจกรรม (คก.ปกติ 28 คก./สนับสนุน 8 คก.)
- ครอบคลุมประมาณ 24,096.07 ล้านบาท (60.93%ของแผนฯ)
- แรงงานนอกระบบได้รับประโยชน์ 11.69 ล้านคน

เป้าประสงค์

- ขยายความคุ้มครองและสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตให้กับแรงงานนอกระบบ
- แรงงานนอกระบบเข้าถึงระบบการจับการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน
- ให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 และ 98

ตัวชี้วัด (KPI)

KPI 1 : ร้อยละ 25 ของแรงงานนอกระบบมีหลักประกันทางสังคม เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของรัฐ(รัฐสมทบอย่างน้อย 1 ระบบหรือ 1 กองทุน)

KPI 2 : ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการปรับปรุง/พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ

KPI 3 : จำนวนข้อเสนอแนะ/แนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ไม่ต่ำกว่าปีละ 1 เรื่อง

KPI 4 : ระดับความสำเร็จของการเตรียมความพร้อมให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาสมรรถนะแรงงานนอกระบบเพื่อขยายโอกาสการมีงานทำ

- 26 โครงการ/กิจกรรม (คก.ปกติ 20 คก./สนับสนุน 6 คก.)
- ครอบคลุมประมาณ 15,071.55 ล้านบาท (38.11%ของแผนฯ)
- แรงงานนอกระบบได้รับประโยชน์ 4.55 ล้านคน

เป้าประสงค์

แรงงานนอกระบบได้รับการส่งเสริมการมีงานทำ มีมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standard) สูงขึ้น

ตัวชี้วัด (KPI)

KPI 5 : จำนวนแรงงานนอกระบบที่ได้รับการส่งเสริมการมีงานทำ

KPI 6 : จำนวนแรงงานนอกระบบที่มีศักยภาพได้ตามมาตรฐานการฝึก/หรือมีมาตรฐานฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : เพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ

- 20 โครงการ/กิจกรรม (คก.ปกติ 17 คก./สนับสนุน 3 คก.)
- ครอบคลุมประมาณ 377.36 ล้านบาท (0.95%ของแผนฯ)
- แรงงานนอกระบบได้รับประโยชน์ 1.94 ล้านคน

เป้าประสงค์

- มีองค์หลักในการบริหารจัดการด้านแรงงานนอกระบบ
- มีระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านแรงงานนอกระบบสนับสนุนการทำงาน
- มีเครือข่ายแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด (KPI)

KPI 7 : ระดับความสำเร็จของการพัฒนาข้อมูลแรงงานนอกระบบ

KPI 8 : ระดับความสำเร็จของการพัฒนากลไกการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ

KPI 9 : จำนวนเครือข่ายแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น

KPI 10 : ความสำเร็จของการพัฒนาระบบ/รูปแบบการติดตามประเมินผล

กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านสวัสดิการสังคมและประกันสังคม

- 1.1 คค.ออกหน่วยเคลื่อนที่บริการเบ็ดเสร็จ (Service Delivery Unit) 87.55 ลบ. / รง.สปส.
- 1.2 คค.ประสานความร่วมมือเครือข่ายประกันสังคมมาตรา 40 / 41.19 ลบ./ รง.สปส.
- 1.3 คค.พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารประกันสังคมและสภาองค์กรลูกจ้างด้านการบริหารตลาดประกันสังคมมาตรา 40/ 2.21 ลบ. / รง.สปส.
- 1.4 คค.พัฒนาสมรรถนะแกนนำเครือข่ายประกันสังคมและเจ้าหน้าที่ขยายการขึ้นทะเบียนประกันสังคมมาตรา 40 / 21.02 ลบ. / รง.สปส.
- 1.5 พัฒนาระบบประกันสังคม เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่แรงงานนอกระบบ 12,393.13 ลบ. / รง.สปส.
- 1.6 กองทุนการออม แห่งชาติ (กอช.) 7,036 ลบ. / กค.สศค.
- 1.7 คค.สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน 4,345.25 ลบ. / พม.พช.
- 1.8 คค.ศึกษาแนวทางการคุ้มครองและจัดสวัสดิการให้แก่แรงงานภาคเกษตร 0.37 ลบ. / กษ.สศก.
- 1.9 คค.ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการออมทรัพย์ให้แก่แรงงานภาคเกษตร 0.33 ลบ. / กษ.สศก.
- 1.10 คค.ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนด้านกองทุนชุมชน 6.45 ลบ./กทผ.
- 1.11 คค.ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมการบริหารเงินออมครอบครัว 48.85 ลบ. / กทผ.
- 1.12 คค.ศึกษาและปรับปรุงกฎเกณฑ์ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานภาคเกษตร พ.ศ. 2547 0.21 ลบ. / กษ. สศก.
- 1.13 คค.ศึกษาแนวทางการบูรณาการสิทธิกองทุนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบที่มีในปัจจุบัน 2 ลบ. / รง.สป.
- 1.14 การพัฒนาประสิทธิภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 26 ลบ. / มท.พช.
- 1.15 การพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการทุนชุมชน 11 ลบ. / มท.พช.
- 1.16 ส่งเสริมสวัสดิการด้านสุขภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่แรงงานนอกระบบ 8.30 ลบ. / รง.กสร.
- 1.17 ส่งเสริมสวัสดิการแก่แรงงานข้ามชาติ 2.5 ลบ. / รง.กสร.
- 1.18 คค.ศึกษาวิเคราะห์รายได้ รายจ่าย ผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 48.43 ลบ. / รง.สป.

โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

- (1) สนับสนุนกระบวนการสร้างความเข้าใจเพื่อเข้าถึงสิทธิและการขยายสิทธิประโยชน์ประกันสิทธิตามมาตรา 40 / สสส.
- (2) คค.นำร่องกระบวนการยุติธรรมชุมชนเพื่อความเป็นธรรมสำหรับเกษตรกรในระบบพันธะสัญญา / สสส.
- (3) ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายรบบบริการสาธารณะ(มอเตอร์ไซด์/แท็กซี่) เพื่อการสร้างหลักประกันทางสังคม – สุขภาพและรายได้ / สสส.

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมการมีงานทำอย่างยั่งยืน

- 1.1 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP 42.5 ลบ./มท.พช.
- 1.2 ส่งเสริมช่องทางการตลาด ผู้ประกอบการ OTOP) / -ลบ./มท.พช.
- 1.3 คค.ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้กับแรงงานนอกระบบ 20.75 ลบ./รง.กกจ.
- 1.4 กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน 30 ลบ./รง. กกจ.
- 1.5 พัฒนา/ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ 480.45 ลบ./ รง.กพร.
- 1.6 พัฒนาฝีมือเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ 1,281.15 ลบ./ รง.กพร.
- 1.7 คค.จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน 7,574.18 ลบ./ศธ.กชน.

กลยุทธ์ที่ 2 : เพิ่มสมรรถนะและผลิตภาพแรงงานที่สอดคล้องกับสาขาอาชีพ

- 2.1 คค.พัฒนาหมอดินอาสาและยุวมอดิน 1,165 ลบ. / กษ.พด.
- 2.2 คค.ลดต้นทุนการผลิต – หลักสูตรการกีดียง 75.08 ลบ. / กษ.สยก.
- 2.3 คค.สร้างเสริมผู้ประกอบการใหม่ 362.49 ลบ./อก.กสอ.
- 2.4 คค.พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในภาคอุตสาหกรรม 125 ลบ./ อก. กสอ.
- 2.5 คค.อุตสาหกรรมเพื่อการสร้างงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 66.4 ลบ./อก.กสอ.
- 2.6 คค.ฝึกทักษะและพัฒนาอาชีพในสถาบันแก่สตรี 848.96 ลบ./พม.พส.
- 2.7 คค.ฝึกทักษะและพัฒนาอาชีพในสถาบันแก่คนพิการ 387.41ลบ./ พม.พส.
- 2.8 คค.สร้างชีวิตใหม่ให้แก่สตรีและครอบครัว (208 วัน) 962.87ลบ./ พม.พส.
- 2.9 คค.พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพ (15 วัน) 56.64 ลบ./พม.พส.
- 2.10 คค.พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพบนพื้นที่สูง(15 วัน) 94.37 ลบ./พม.พส.

โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

- (1) คค.ส่งเสริมการจัดตั้งองค์การการเงินท้องถิ่นเพื่อความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้สำหรับแรงงานนอกระบบ / สสส.
- (2) คค.นำร่องการพัฒนากิจการธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน/ท้องถิ่นโดยประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น / สสส.

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแรงงานนอกระบบ

- 1.1 คค.จัดทำฐานข้อมูลด้านมาตรฐานสมรรถนะในระบบคุณวุฒิวิชาชีพ 7.25 ลบ. / นร.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
- 1.2 บูรณาการข้อมูลแรงงานนอกระบบกับคค.ศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ 2.10 ลบ. / รง.สป.

โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

คค.ศึกษาวิจัย “การศึกษาวิเคราะห์แรงงานนอกระบบและการสำรวจเพื่อสร้างแบบจำลองสำหรับการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบที่มีประสิทธิภาพ” / สสส.

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนากลไกการทำงานในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

- 2.1 แต่งตั้ง/ประชุมคณะกรรมการอำนวยการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ 0.5 ลบ. / รง.สป.
- 2.2 แต่งตั้ง/ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ที่เกี่ยวข้อง 0.4 ลบ. / รง.สป.
- 2.3 ศึกษาการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบระดับชาติ 0.3 ลบ. / รง.สป.
- 2.4 จัดทำ (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ พ.ศ.... หรือรูปแบบตามความเหมาะสม 0.2 ลบ. / รง.สป.

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย

- 3.1 สร้างเครือข่ายการคุ้มครอง แรงงานนอกระบบ 5.7 ลบ./ รง.กสร.
- 3.2 สนับสนุนเทคนิคและวิชาการด้านการคุ้มครองแรงงานนอกระบบ 30 ลบ. / รง.กสร.
- 3.3 ตรวจแรงงานนอกระบบ 10.5 ลบ. / รง.กสร.
- 3.4 ส่งเสริมให้ความรู้ด้านคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบและผู้เกี่ยวข้อง 51 ลบ. / รง.กสร.
- 3.5 รณรงค์เผยแพร่ความรู้ให้แก่แรงงานนอกระบบและผู้เกี่ยวข้อง 3.35 ลบ. / รง.กสร.
- 3.6 สัมมนาเครือข่ายแรงงานนอกระบบ 0.35 ลบ. / รง.สป.
- 3.7 พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครแรงงาน (อสร.) 261.20 ลบ. / รง.สป.

กลยุทธ์ที่ 4 สนับสนุนการมีแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และพัฒนาระบบติดตามประเมินผล

- 4.1 จัดทำแผนปฏิบัติการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555-2559 (ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ.2555 – 2559) / 0.48 ลบ. / รง.สป.
- 4.2 ทบทวน/จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี/รายงานผลต่อคณะกรรมการฯ 0.23 ลบ. /รง.สป.

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านสุขภาพในมิติอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานรวมทั้งส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีนโยบาย

คุ้มครองด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

- 2.1 คค.ปรับปรุงการทำงานของแรงงานในระบบและนอกระบบปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี 5.22 ลบ. / รง.กสร.
- 2.2 การพัฒนาสุขภาพแรงงานไทย ปี 2555 – 2559 / 8.15 ลบ. / สธ.กคร.
- 2.3 การพัฒนาชุมชนแรงงานไทยเข้มแข็ง / - ลบ. / สธ.กคร.
- 2.4 การผลักดันชุดสิทธิประโยชน์ในการได้รับและเข้าถึงบริการสุขภาพสำหรับแรงงานนอกระบบและแรงงานภาคเกษตรกรรม / - ลบ. / สธ.กคร.
- 2.5 การพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการทำงานในกลุ่มแรงงานนอกระบบ / - ลบ. / สธ.กคร.
- 2.6 พัฒนามาตรฐานและผลักดันการจัดบริการอาชีวอนามัยในแรงงานนอกระบบ 0.36 ลบ. / สธ.กคร.
- 2.7 คค.ศึกษาอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานภาคเกษตร 0.33 ลบ. / กษ.สศก.

โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

- (1) คค.นำร่องจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรคจากการทำงานในชุมชนกลุ่มแรงงานนอกระบบ / สปสข.
- (2) คค.นำร่องการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคกลุ่มแรงงานภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ / Home net
- (3) คค.พัฒนาระบบและกลไกการดำเนินงานเพื่อการจัดบริการอาชีวอนามัยสำหรับแรงงานนอกระบบในระดับจังหวัด / สสส.

กลยุทธ์ที่ 3 ยกย่อง/ปรับปรุง/พัฒนา/ออกกฎหมายคุ้มครองแรงงานนอกระบบ รวมทั้งการให้สัตยาบันอนุสัญญาที่สำคัญ และให้สอดคล้องกับงานที่มีคุณค่าของ ILO

- 3.1 คค.เตรียมความพร้อมการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีโลกในเรื่องสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ใช้แรงงาน 1.22 ลบ. / รง.กสร.
- 3.2 การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้สัตยาบัน 87.98 / - ลบ. / รง.กสร.
- 3.3 การปรับปรุง/พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ / - ลบ. / รง.กสร. สปส.

โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

- (1) สนับสนุนกระบวนการนำกฎหมาย (พรบ. คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ.2553) ไปบังคับใช้ในระดับพื้นที่และกระจายเข้าถึงสิทธิและการคุ้มครอง/สสส.
- (2) คค.เสริมสร้างความเข้มแข็งทางกฎหมายแก่แรงงานนอกระบบในประเทศไทย / Home net

กลยุทธ์ 3 : จัดระบบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

- 3.1 คค.ประเมินและฝึกงานแรงงานนอกระบบเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานในระบบ 54.10 ลบ. / อก.สพว.
- 3.2 คค.พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพใน 5 กลุ่มอาชีพ 445 ลบ. / นร.สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
- 3.3 จัดทำหลักเกณฑ์พัฒนา / ส่งเสริมมาตรฐานฝีมือแรงงาน 999.20 ลบ. / รง.กพร.

กลยุทธ์ 4 : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการเพิ่มสมรรถนะของแรงงานนอกระบบ

โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

- (1) คค.ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายเพื่อพัฒนาสมรรถนะแรงงานนอกระบบ / สสส.
- (2) คค.พัฒนาเครือข่ายเกษตรกรรมพันธะสัญญาเพื่อการเรียนรู้ที่เป็นธรรมและการจัดการปัจจัยการผลิต / สสส.
- (3) คค.บูรณาการด้านอาชีวอนามัย สวัสดิการในหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย / สสส.
- (4) คค.พัฒนาศักยภาพผู้นำแรงงานนอกระบบและอาสาสมัครแรงงานในระดับจังหวัดเพื่อเป็นกลไกการรณรงค์การเข้าถึงสิทธิการคุ้มครองและการส่งเสริมและพัฒนา / รง. และ สสส.

ภาคที่เกี่ยวข้อง 9 กระทรวง 20 หน่วยงาน

1. กระทรวงแรงงาน(รง.) สำนักงานปลัดกระทรวง(สป.) กรมการจัดหางาน(กกจ.) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน(กพร.) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน(กสร.) และสนง.ประกันสังคม (สปส.)
2. สำนักงานนายกรัฐมนตรี (นร.) สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
3. กระทรวงการคลัง(กค.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง(สศค.)
4. กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ(พส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)(พอช.)
5. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์(กษ.) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร(สศก.) กรมพัฒนาที่ดิน(พด.) สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สกย.)
6. กระทรวงมหาดไทย(มท.) กรมการพัฒนาชุมชน(พช.)
7. กระทรวงสาธารณสุข(สธ.) กรมควบคุมโรค(คร.)
8. กระทรวงอุตสาหกรรม(อก.) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม(กสอ.) สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว.)
9. กระทรวงศึกษาธิการ(ศธ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(กศน.) และ
* กรุงเทพมหานคร(กทม.) *สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) *สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) และ *มูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ(Homenet Thailand)

สอบถามเพิ่มเติมที่

กลุ่มงานเศรษฐกิจแรงงานมหภาค สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงแรงงาน
โทร. 0-2232-1374 โทรสาร 0-2232-1377 E – Mail : ISED@mol.go.th Web Site : www.mol.go.th

- 4.3 คค.พัฒนาระบบ/รูปแบบการติดตามประเมินผล 0.40 ลบ. / รง.สป.
- 4.4 คค.จ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามประเมินผลตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ.2555 – 2559/0.30 ลบ. / รง.สป.

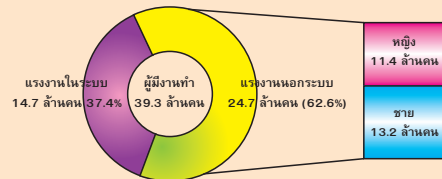
โครงการ/กิจกรรมสนับสนุน

- (1) คค.ศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ผู้สูงอายุและคนพิการ 0.1 ลบ. / รง.สป.
- (2) คค.วิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพงานของผู้รับงานไปทำที่บ้านในประเทศไทย” 3.0 ลบ. / รง.สป.และ กสร.

ข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

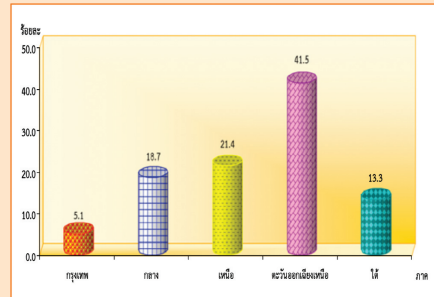
แรงงานนอกระบบ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง และไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน

แผนภูมิ 1 จำนวนแรงงานนอกระบบ จำแนกตามเพศ

1. จำนวนแรงงานนอกระบบ

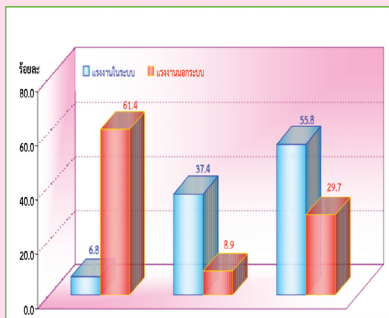
พบว่า มีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้น 39.3 ล้านคน โดยเป็นผู้ทำงานที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงานหรือเรียกว่าแรงงานนอกระบบ 24.6 ล้านคน หรือร้อยละ 62.6 และที่เหลือเป็นผู้ทำงานในระบบหรือแรงงานในระบบ 14.7 ล้านคน หรือร้อยละ 37.4 จำแนกตามเพศ (แผนภูมิที่ 1) และตามภาค (แผนภูมิที่ 2)

แผนภูมิ 2 ร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามภาค

2. ระดับการศึกษาที่สำเร็จของแรงงานนอกระบบ

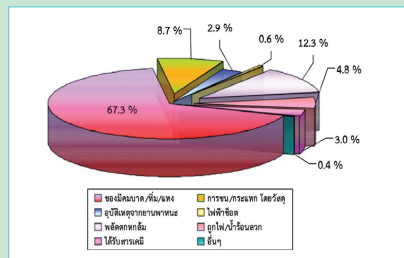
พบว่า 1) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามากที่สุด ประมาณ 16.0 ล้านคน หรือร้อยละ 65.1 2) ระดับมัธยมศึกษา 6.7 ล้านคน หรือ ร้อยละ 27.2 3) ระดับอุดมศึกษา 1.7 ล้านคน หรือร้อยละ 6.9 ดังแผนภูมิที่ 3

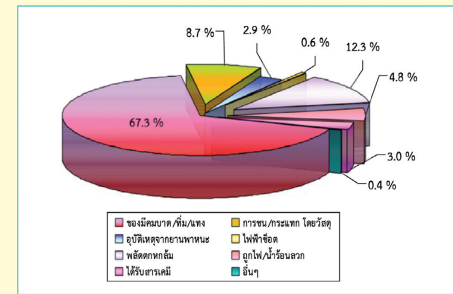
แผนภูมิ 3 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ

3. ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของแรงงานนอกระบบ

พบว่าแรงงานนอกระบบมากกว่าครึ่งหนึ่งทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม โดยมีจำนวนถึง 15.1 ล้านคน หรือร้อยละ 61.4 รองลงมาทำงานอยู่ในภาคการค้าและการบริการ ร้อยละ 29.7 และภาคการผลิต ร้อยละ 8.9 ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิ 4 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2554

แผนภูมิ 5 ร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุ

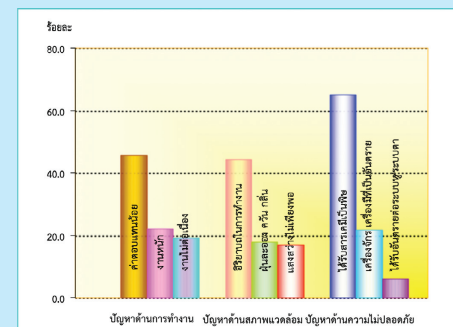
4. การได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน

จำนวน 3.7 ล้านคน โดยลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุและบาดเจ็บเกิดจาก 1) การถูกของมีคมบาดมากที่สุด ร้อยละ 67.3 2) การพลัดตกหกล้ม ร้อยละ 12.3 3) การชนและกระแทก ร้อยละ 8.7 และอื่นๆ เช่น ไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก ร้อยละ 4.8 ได้รับสารเคมี ร้อยละ 3.0 อุบัติเหตุจากยานพาหนะ ร้อยละ 2.9 และไฟฟ้าช็อต ร้อยละ 0.6

หากพิจารณาแรงงานนอกระบบที่ได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุในปี 2554 พบว่า มีจำนวนเฉลี่ยวันละ 10,003 คน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2553 (เฉลี่ยวันละ 9,637 คน) ดังแผนภูมิที่ 5

5. ปัญหาของแรงงานนอกระบบ จำแนกเป็น 3 ด้าน

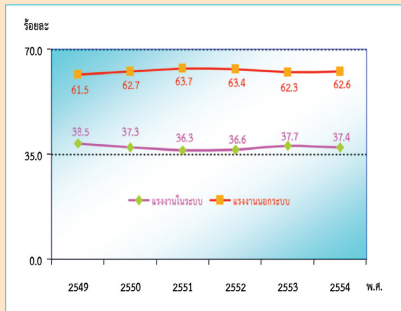
5.1 ปัญหาด้านการทำงานที่แรงงานนอกระบบต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด คือ 1) ปัญหาการได้รับค่าตอบแทนน้อยร้อยละ 45.6 2) ทำงานหนักร้อยละ 22.1 และ 3) งานที่ไม่ได้รับการจ้างอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 19.3 ที่เหลือเป็นอื่นๆ เช่น ไม่มีสวัสดิการ ไม่มีวันหยุด ทำงานไม่ตรงเวลาปกติ ชั่วโมงทำงานมากเกินไปและลาพักผ่อนไม่ได้

แผนภูมิ 6 ร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามปัญหาที่เกิดจากการทำงานที่สำคัญ (ด้านการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความปลอดภัย)

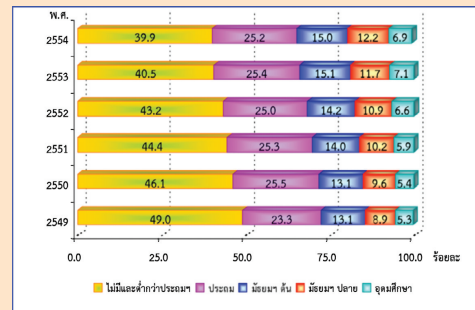
5.2 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน 1) อริยาบถในการทำงาน (ไม่ค่อยได้เปลี่ยนลักษณะท่าทางในการทำงาน) ร้อยละ 44.2 2) มีฝุ่น คว้น กลิ่น ร้อยละ 17.8 และ 3) มีแสงสว่างไม่เพียงพอ ร้อยละ 17.0

5.3 ปัญหาด้านความปลอดภัยในการทำงาน 1) ได้รับสารเคมีเป็นพิษ ร้อยละ 65.0 2) เครื่องจักร เครื่องมือที่เป็นอันตราย ร้อยละ 21.8 และ 3) การได้รับอันตรายต่อระบบหัวใจ/ระบบตา ร้อยละ 6.1 ดังแผนภูมิที่ 6

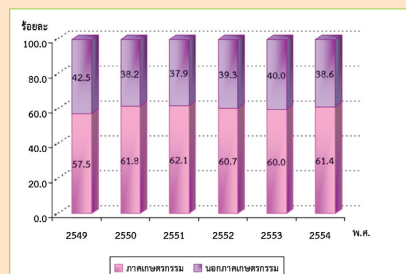

แผนภูมิ 7 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบ พ.ศ. 2549-2554

6.2 ระดับการศึกษา ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมาพบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ที่ไม่มีการศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษา รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษา ตามลำดับ ดังแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิ 8 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามระดับการศึกษาที่สำเร็จ พ.ศ. 2549-2554

แผนภูมิ 9 เปรียบเทียบร้อยละของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม พ.ศ. 2549-2554

6. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของแรงงานนอกระบบในช่วงปี 2549 - 2554

6.1 จำนวน เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ปี 2549 - ปี 2554 พบว่า ผู้ทำงานที่เป็นแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2549 - 2551 (ปี 2552 - ปี 2554 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2551) ดังแผนภูมิที่ 7

6.3 แรงงานนอกระบบใน/นอกภาคเกษตรกรรม

พบว่า ตั้งแต่ปี 2549 - 2554 แรงงานนอกระบบที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนมากกว่านอกภาคเกษตรกรรม แต่จะเห็นได้ว่าเป็นปี 2551 - 2553 แรงงานนอกระบบที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี 2554 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ดังแผนภูมิที่ 9

สรุปจำนวนแรงงานนอกระบบ จำแนกภูมิภาค/จังหวัด (ข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบ 2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ)

ที่	ภาค/จังหวัด	จำนวนแรงงานนอกระบบ (คน)	คิดเป็นร้อยละ	
			ต่อภาพรวมประเทศ	ต่อภาค
	ทั้งประเทศ	24,586,838	100	
	ภาคกลาง	5,845,194	23.8	100
1	1. กรุงเทพฯ	1,245,757	5.1	21.3
2	2. สมุทรปราการ	195,882	0.8	3.4
3	3. นครปฐม	160,942	0.7	2.8
4	4. ปทุมธานี	177,891	0.7	3.0
5	5. พระนครศรีอยุธยา	171,204	0.7	2.9
6	6. อ่างทอง	89,452	0.4	1.5
7	7. ลพบุรี	287,927	1.2	4.9
8	8. สิงห์บุรี	74,359	0.3	1.3
9	9. ชัยนาท	140,947	0.6	2.4
10	10. สระบุรี	140,325	0.6	2.4
11	11. ขอนแก่น	293,840	1.2	5.0
12	12. ระยอง	149,650	0.6	2.6
13	13. จันทบุรี	211,196	0.9	3.6
14	14. ตราด	92,554	0.4	1.6
15	15. ฉะเชิงเทรา	196,806	0.8	3.4
16	16. ปราจีนบุรี	125,972	0.5	2.2
17	17. นครนายก	95,726	0.4	1.6
18	18. สระแก้ว	243,387	1.0	4.2
19	19. ราชบุรี	249,727	1.0	4.3
20	20. กาญจนบุรี	325,239	1.3	5.6
21	21. สุพรรณบุรี	386,442	1.6	6.6
22	22. นครปฐม	271,645	1.1	4.6
23	23. สมุทรสาคร	123,332	0.5	2.1
24	24. สมุทรสงคราม	69,167	0.3	1.2
25	25. เพชรบุรี	153,398	0.6	2.6
26	26. ประจวบคีรีขันธ์	172,427	0.7	2.9
	ภาคเหนือ	5,268,646	21.4	100
27	1. เชียงใหม่	524,903	2.1	10.0
28	2. ลำพูน	185,158	0.8	3.5
29	3. ลำปาง	324,403	1.3	6.2
30	4. อุตรดิตถ์	213,046	0.9	4.0
31	5. แพร่	239,680	1.0	4.5
32	6. น่าน	247,264	1.0	4.7
33	7. พะเยา	244,207	1.0	4.6
34	8. เชียงราย	554,015	2.3	10.5
35	9. แม่ฮ่องสอน	123,699	0.5	2.3
36	10. นครสวรรค์	522,442	2.1	9.9
37	11. อุทัยธานี	148,564	0.6	2.8
38	12. กำแพงเพชร	339,120	1.4	6.4
39	13.. ตาก	224,333	0.9	4.3
40	14.. สุโขทัย	282,601	1.1	5.4
41	15. พิษณุโลก	354,316	1.4	6.7
42	16. พิจิตร	248,628	1.0	4.7
43	17. เพชรบูรณ์	492,267	2.0	9.3

ที่	ภาค/จังหวัด	จำนวนแรงงานนอกระบบ (คน)	คิดเป็นร้อยละ	
			ต่อภาพรวมประเทศ	ต่อภาค
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10,210,161	41.5	100
44	1. นครราชสีมา	989,846	4.0	9.7
45	2. บุรีรัมย์	682,308	2.8	6.7
46	3. สุรินทร์	616,053	2.5	6.0
47	4. ศรีสะเกษ	777,350	3.96.8	7.6
48	5. อุบลราชธานี	867,110	3.5	8.5
49	6. ยโสธร	311,642	1.3	3.1
50	7. ชัยภูมิ	589,242	2.4	5.8
51	8. อำนาจเจริญ	204,839	0.8	2.0
52	9. พนมบัก	269,692	1.1	2.6
53	10. ขอนแก่น	733,744	3.0	7.2
54	11. อุตรดิตถ์	677,071	2.8	6.6
55	12. เลย	321,060	1.3	3.1
56	13. พนมบัก	474,730	3.36.8	4.6
57	14. มหาสารคาม	448,612	1.8	4.4
58	15. ร้อยเอ็ด	617,676	2.5	6.0
59	16. กาฬสินธุ์	498,624	2.0	4.9
60	17. สกลนคร	568,012	2.3	5.6
61	18. นครพนม	390,951	1.6	3.8
62	19. มุกดาหาร	171,599	0.7	1.7
	ภาคใต้	3,262,837	13.3	100
63	1. นครศรีธรรมราช	666,562	2.7	20.4
64	2. กระบี่	156,512	0.6	4.8
65	3. พังงา	86,487	0.4	2.7
66	4.ภูเก็ต	51,880	0.2	1.6
67	5. สุราษฎร์ธานี	386,413	1.6	11.8
68	6. ระนอง	64,675	0.3	2.0
69	7. ชุมพร	224,354	0.9	6.9
70	8. สงขลา	479,454	2.0	14.7
71	9. สตูล	94,428	0.4	2.9
72	10. ตรัง	247,010	1.0	7.6
73	11. พัทลุง	224,780	0.9	6.9
74	12. ปัตตานี	185,070	0.8	5.7
75	13. ยะลา	194,598	0.8	6.0
76	14. นราธิวาส	200,614	0.8	6.1

สรุปสาระสำคัญของตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการส่งเสริม คุ้มครองและพัฒนาแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555 - 2559

ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละ 25 ของแรงงานนอกระบบมีหลักประกันทางสังคม โดยเข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของรัฐ (รัฐสมทบ) อย่างน้อย 1 ระบบ หรือ 1 กองทุน

สาระสำคัญ

1. แรงงานนอกระบบ หมายถึง ผู้อยู่ในกำลังแรงงานที่มีอายุ 15 ปี และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ ที่ไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่มีหลักประกันทางสังคม
2. ร้อยละ 25 ของแรงงานนอกระบบมีหลักประกันทางสังคม หมายถึง แรงงานนอกระบบจำนวน 6.15 ล้านคน จากจำนวน 24.6 ล้านคน มีหลักประกันทางสังคมในชีวิต โดย 1) เป็นผู้ประกันตนกองทุนประกันสังคม มาตรา 40 2) เป็นสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) และ/หรือกองทุนอื่น ๆ (ในอนาคต) ที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกัน
3. ระบบสวัสดิการสังคมของรัฐ หมายถึง ระบบสวัสดิการที่ประชาชนสมทบส่วนหนึ่งและรัฐสมทบส่วนหนึ่ง โดยเน้นกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบสวัสดิการจากระบบประกันสังคมและภาครัฐ

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการปรับปรุง / พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ

สาระสำคัญ

- ปรับปรุง/พัฒนากฎหมายแรงงาน 3 ฉบับ ได้แก่
1. พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่...) พ.ศ.
 2. การออกกฎหมายลำดับรองรองรับ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. 2553 จำนวน 10 ฉบับ
 3. “กฎกระทรวงว่าด้วยการมีให้ใช้บังคับ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 แต่บางส่วนแก่นายจ้าง ซึ่งจ้างลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน อันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วย พ.ศ.” (คุ้มครองคนทำงานบ้าน)

ตัวชี้วัดที่ 3 จำนวนข้อเสนอแนะ/รายงานการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ไม่ต่ำกว่าปีละ 1 เรื่อง/เล่ม

สาระสำคัญ

เนื่องจากมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของแรงงานนอกระบบ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กระทรวงสาธารณสุข (กรมควบคุมโรค) รวมทั้งการเข้าไปส่งเสริมสุขภาพของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ดังนั้น บทบาทของแผนฯ นี้ จึงเป็นการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์/โครงการกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการอยู่ (ทั้งในระบบและนอกระบบ) เพื่อหาแนวทาง/ให้ข้อเสนอแนะ/ผลักดันการดำเนินงานในส่วนที่ยังเป็นช่องว่างอยู่

ตัวชี้วัดที่ 4 ระดับความสำเร็จของการเตรียมความพร้อมให้สถาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 และ 98

สาระสำคัญ

1. อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง เป็น 2 ใน 8 อนุสัญญาหลักของ ILO ที่ถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ถูกประเทศจะต้องเคารพและดูแลให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพราะสิทธิเป็นสิทธิขั้นต้นที่จะทำให้ผู้ใช้แรงงานเข้าถึงสิทธิอื่นพึงมีพึงได้อื่นๆ ส่งผลดีต่อทั้งรัฐ นายจ้าง และผู้ใช้แรงงาน
2. เหตุผลที่ประเทศไทยควรให้สัตยาบันอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับ เนื่องจากเป็นประเทศที่มีพัฒนาการด้านแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีแรงงานและนายจ้างที่มีความเข้าใจโดยผ่านกระบวนการแรงงานสัมพันธ์มาพอสมควร มีระบบกฎหมายที่ถือว่าหลายประเทศ กระทรวงแรงงานมีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านแรงงาน เป็นการประกาศให้โลกได้ทราบว่า ประเทศไทยเคารพสิทธิขั้นพื้นฐาน ทำให้ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ หลุดพ้นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้าจากกลุ่มประเทศสมาชิก ILO ด้วยกัน และถือเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระบบการค้าเสรีของโลก นอกจากนี้การให้สัตยาบันจะทำให้กลไกติดตามตรวจสอบของ ILO สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใส ได้มาตรฐาน ทำให้สิทธิและเสรีภาพในการรวมตัวและเจรจาต่อรองร่วม ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างจริงจังในประเทศไทย เกิดผลดีทั้งคนทำงานและนายจ้าง ความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย จะมีส่วนกระตุ้นให้ผลิตภาพของแรงงานขยายตัว ซึ่งเป็นผลดีต่อภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจโดยรวมของไทย

ตัวชี้วัดที่ 5 จำนวนแรงงานนอกระบบที่ได้รับการส่งเสริมการมีงานทำ

สาระสำคัญ

- เป้าหมาย 4.23 ล้านคน เป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ/ฝึกอบรม/พัฒนาทักษะฝีมือจากหน่วยงานภาครัฐจากโครงการ/กิจกรรมของ 6 กระทรวง 8 หน่วยงาน จำนวน 16 โครงการ/กิจกรรม ได้แก่
1. โครงการจ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาชีพ (รง.สป.)
 2. ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ส่งเสริมการรับงานไปทำที่บ้าน และการสร้างอาชีพใหม่ให้คนว่างงาน (รง.กกช.)
 3. พัฒนาฝีมือและส่งเสริมการประกอบอาชีพ พัฒนาฝีมือเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ (รง.กพร.)
 4. ส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP (มท.พช.)

หมายเหตุ : แรงงานในระบบ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ได้รับค่าจ้างและหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน ได้แก่ 1) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ข้าราชการส่วนกลาง ข้าราชการส่วนภูมิภาค และข้าราชการท้องถิ่น 2) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ 3) ครูใหญ่หรือครูใจเย็นเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน 4) ลูกจ้างของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ 5) ลูกจ้างที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน

5. พัฒนาอาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน (ศอ.กชน.)
6. พัฒนาศูนย์การลดต้นทุนการผลิต : หลักสูตรการรียาง (กะ.สยก.)
7. เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในภาคอุตสาหกรรม และโครงการอุตสาหกรรมเพื่อการสร้างงานที่ยั่งยืนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ (อก.กสอ.)
8. ฝึกทักษะและพัฒนาอาชีพในสถาบันแก่สตรี/คนพิการ สร้างชีวิตใหม่ให้สตรีและครอบครัว (208 วัน) พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพแก่ประชาชนที่มีฐานะยากจนหรือประสบความเดือดร้อน พัฒนาศักยภาพด้านอาชีพบนพื้นที่สูง (พม.พล.)

ตัวชี้วัดที่ 6 จำนวนแรงงานนอกระบบมีศักยภาพได้ตามมาตรฐานการฝึกและ/หรือมีมาตรฐานฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น

สาระสำคัญ

แรงงานนอกระบบยังคงมีความเสี่ยงจากการจ้างงาน เนื่องจากการจ้างงานแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นการจ้างงานชั่วคราว มาตรการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาฝีมือแรงงานนอกระบบให้ได้ตามมาตรฐานการฝึก/มีมาตรฐานฝีมือแรงงานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน ซึ่งปัจจุบันกระทรวงแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้มีการเปิดการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ทั้งสิ้น 145 สาขา ใน 7 กลุ่มสาขาอาชีพ (ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ)

นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สวอ.) ยังมีโครงการประเมินและฝึกงานแรงงานนอกระบบเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยพัฒนาและจัดทำแบบประเมินมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standard Test) สำหรับแรงงานไร้ฝีมือ/ประเมินระดับสมรรถนะแรงงานนอกระบบกลุ่มเกษตรกรชุมชนส่ง งานบริการในร้านอาหารและในบ้านอีกด้วย

ตัวชี้วัดที่ 7 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาข้อมูลแรงงานนอกระบบ

สาระสำคัญ

เป็นการพัฒนาข้อมูลแรงงานนอกระบบจาก “ฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบ กระทรวงแรงงาน” ให้บูรณาการ/สอดคล้องกับข้อมูลของศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ รวมถึงการเชื่อมโยง/แลกเปลี่ยนข้อมูลแรงงานนอกระบบ กับฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ตัวชี้วัดที่ 8 ระดับความสำเร็จของการพัฒนากลไกการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ

สาระสำคัญ

เป็นการผลักดันกลไกต่าง ๆ ให้เกิดการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555 - 2559 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ จัดตั้งคณะกรรมการ/อนุกรรมการด้านต่าง ๆ ที่มีรูปแบบการทำงานเชิงบูรณาการ ศึกษาการจัดตั้ง/จัดตั้งองค์กรการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ โดยจัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบแห่งชาติ พ.ศ. ... หรือรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม รวมทั้งทบทวนแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555 - 2559/แผนปฏิบัติการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2555 - 2559 และจัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560 - 2564” หรือ “ชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น” เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

ตัวชี้วัดที่ 9 จำนวนเครือข่ายแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้น

สาระสำคัญ

เครือข่ายแรงงานนอกระบบ หมายถึง เครือข่ายที่มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ ซึ่งอาจมีชื่อเรียกเป็น “ศูนย์ฯ/กลุ่ม/ชมรม/สมาคม หรือที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น” โดยศูนย์ฯ มีลักษณะดังนี้

1. ต้องได้การรับรอง/จดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อย่างเป็นทางการ) เช่น
 - (1) ศูนย์ประสานงานแรงงานนอกระบบ จังหวัด.... ได้รับการรับรองเป็น “องค์กรสาธารณประโยชน์” ตาม พ.ร.บ.สวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 จากคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - (2) เป็นหน่วยรับเรื่องร้องเรียนอิสระ ตาม พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545” มาตรา 50 (5)
 - (3) เป็น “กลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้าน” ที่จดทะเบียนกลุ่มกับกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
 - (4) ชมรม “อาสาสมัครแรงงาน” (ชดณ.) อยู่ระหว่างร่างระเบียบบังคับ) ฯลฯ
2. ศูนย์ฯ มีการดำเนินงานหลายด้าน (เช่น ด้านสุขภาพ สวัสดิการสังคม อาชีวอนามัย การรับเรื่องร้องทุกข์/ร้องเรียน) แต่ด้านหนึ่งที่ต้องดำเนินการคือด้านแรงงาน เช่น การให้ความรู้เรื่องสิทธิแรงงาน/กฎหมายแรงงาน ความต้องการมีงานทำ/อาชีพ พัฒนาทักษะฝีมือความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ผู้ประกันตนมาตรา 40 เป็นต้น
3. ควรมีอาสาสมัครแรงงาน (อสร.) เป็นสมาชิกด้วย อย่างน้อย 1 คน เพื่อเชื่อมโยงงานด้านแรงงานกับด้านอื่น ๆ ของศูนย์ฯ

ตัวชี้วัดที่ 10 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบ / รูปแบบการติดตามประเมินผล

สาระสำคัญ

การพัฒนาระบบ/รูปแบบ “การติดตามประเมินผล” การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการแรงงานนอกระบบ พ.ศ.2555 - 2559 รวมทั้งจ้างหน่วยงานภายนอก และ/หรือให้หน่วยติดตามประเมินผลของกระทรวงแรงงาน เข้ามาประเมินความสำเร็จของแผนฯ ด้วย

แรงงานนอกระบบ หมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง และไม่มียหลักประกันทางสังคมจากการทำงานเช่นเดียวกับแรงงานในระบบ